

# SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Iz tega vsakega letnika in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrta leta 1 K. Naročniki za Romijo 6 K, za druge izvenarobne države 8 K. — Naročniki se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odgovora. — Udeležba „Kmetijskega gospodarja“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Redakcija se ne vrtuje. — Upravištvu: Komitatu čista št. 5, v Mariboru. — Izbrani so plačuje od enostopne poštnice za enkrat 10 vin, ali kar je leto, 1 kvadrantni centimetrskega prostora stane 13 vin. Za večerke odzve primeren popust. V oddelku „Mali gospodar“ stane brskati 5 vin. Parla in malva vsake poštnice 24 vin, izjave in Poštne 26 vin. — Izdati se sprejemajo do tistega dne. — Kmetijsko redništvo se pošilja po pošti.

## Italijani tudi po četrti soški bitki tam, kjer so bili pred prvo.

### Pridi k nam Tvoje kraljestvo!

Mir je znak božjega kraljestva. Ko je njegov ustanovitelj prišel na svet, je bil človeštvu razodet kot Kralj miru. Prvo je bilo to razodetje, ki se je izvršilo nad božjim Detetom. In angeli, najmenitnejše božje stvori, so dobili nalogo, da ga svetu razodenejo kot Kralja miru. Ta sveta in čista bitja, ki so vsa srečna v uživanju božjega miru, so prihitela na svet, da so ljudem prinesla prvo vest o največji dobroti, ki jo je Sin božji s seboj prinesel na svet, o — miru. V resnici angelska je bila pesem, ki so jo v Betlehemu ob Kristusovem rojstvu zapeli nebeški krilato: „Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so dobre volje!“

Evangelij — blagovest je bilo oznanilo, ki so ga angeli v Betlehemu oznanili svetu. V največji blagor je to naznanilo človeštvu, če bi ga izpolnjevalo v celoti. Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje. Dozra pa je človeška volja takrat, če je popolnoma skladna z božjo voljo, če človek Bogu na višavah daje slavo in čast z mišljenjem, z besedo in z življenjem. Božja volja mora biti glavno vodilo za posameznika, za narode in za države, potem so ljudje, so narodi in države dobre volje, potem pa tudi med posamezniki, med narodi in državami vlada — mir.

„Da vladaš Ti — kedo sovraštvo bi poznal? Povsod bi vladal mir.“

Da vladaš Ti — ne bilo bi ga, da sejal zavist bi v svet, ki dozori v prepir.“

(Jos. Lovrenčič: „Oče naš.“)

Brez Boga in njegovih zapovedi, brez Kristusa in krščanskih načel ni pravice, kamoli ljubezni, je v posameznikih in v narodih sama zavist in škodoželjnost, sama grabežljivost in pohlep, sama krivičnost in samo sovraštvo. Iz krivičnosti in sovraštva pa se poraja vse zlo, porodila se je tudi sedanja vojska, ki je že imela začetek, pa ji konca ni.

„Brez Tebe — človeštvo gleda razdejanje in se ga veseli;“

brez Tebe — vnetovpijoče klanje, začetek je imelo, a mu konca ni!“

Pravična je stvar, za katero se vojskujemo in se naši vojaki tako pogumno in vztrajno borijo v vojski, vsiljeni nam od ljudij in narodov, ki so zle volje. In zato se zaupno obračamo k Tebi Kralj miru, naš Gospod in Zveličar, z iskreno prošnjo:

„O usliši, usliši naše prošnje glas, ozri na svoje se občestvo in reši, reši nas:“

Pridi k nam Tvoje kraljestvo!“

V tem smislu pošiljamo o Božiču kot spominu na rojstvo Kralja miru svoje srčne pozdrave in želje vam, dragi naši vojaki na bojiščih, vam, ki se tako požrtvovalno in junaško vojskujete za pravični, toli blagodejni mir. Težavno je vaše delo in težko je vaše življenje v strelskih jarkih. V tolažbo in bodrilo vam bodi božična misel, da je bilo božje Dete položeno ne v mehko posteljo, temveč v trde in hladne jaski. V pomoč pa naj vam pošlje Kralj miru svojega angela, saj se borite za pravični mir!

Vsem našim ljubim Slovincem pa sporočamo širrom naše domovine te-le božične želje: Nebeški angeli, ki so z božjo svetlobo obsvetili pastirje v Betlehemu, naj napolnijo vaše duše z žarom tolažbe, potrpežljivosti, pokoja in zaupanja!

### Pismo iz Amerike.

Iz Viskonsina v Severni Ameriki nam piše prijatelj:

Bližajo se nam veseli božični dnevi, a v tem času tem bolj premišljujemo sedanji položaj v naši mili domovini. Predstavljamo si pa ta sv. božični čas kot čas miru in zmage naše Avstrije. Kmalu bomo obhajali rojstvo našega Zveličarja, kateri je prinesel ravno na ta sveti dan mir na vesoljni svet. Upamo, da nam ga tudi letos prinese sv. Dete. Cenjeni čitatelji! Gotovo je mnogo izmed vas, ki si mislite, kako se neki godi našim rojakom v Ameriki. Verjamite nam, da nam srce krvavi, ker ne moremo stati ob strani naših prijateljev in znancev in z njimi nastopiti proti verodolomstvu, ki varušče iztrgati naše lepe slovenske pokrajine. Toda iz „Slovenskega Gospodarja“ in iz drugih slovenskih listov je razvidno, kako trdno in neomajeno stoje naši hrabri junaki kot naravne jeklene utrdbe ter zraven se zadajajo verodolomstvu smrtne udarce. Kličemo vam: Dragi fantje in možje! Le ostanite, kakor ste bili, enega sreča, ene misli! Seveda, poročila iz druge strani so vsa drugačna. Toda vemo, kaj in koliko se sme verjeti sovražnim vojnim poročilom.

Poročamo tudi, da je Matevž Jeraj, stanujoč v Port Washingtonu, doma iz Ljubnega ob Savinji, vrzel pred kratkim nekega Hrvata ob cementni tlak, ne misleč in ne sluteč kaj hudega. Toda nesreča nikoli ne praznuje. Omenjeni Hrvat je udaril z glavo ob trda tla tako močno, da je dve uri pozneje umrl. Jeraja so zaprli. Zalostna je bila ločitev od žene in otročičev, ko sta ga stražnika odvedla v zapor.

Želimo vsem mladeničem in možem, ki so zdaj na bojnem polju, na polju zmage in časti, najveselejšje božične dneve in radostno Novo leto, isto tudi vsem cenjenim čitateljem in naročnikom „Slovenskega Gospodarja“! — Fr. Kor., J. Š.

### Vpoklic letnikov 1871, 1870, 1865 — 1867.

Kakor se poroča iz Dunaja, bo razglašeno v bližnjih dneh naznanilo, s katerim bodo vpoklicani črnovojniški zavezanci, kateri so bili pri prebiranju spoznani za sposobne, in sicer letnika 1871 in 1870 bosta poklicana po orožje dne 17. januarja 1916, črnovojniški zavezanci letnikov 1865, 1866 in 1867 pa bodo poklicani dne 21. januarja 1916. Črnovojniški zavezanci se morajo zglašiti ob označenih dnevih pri tistih dopolnilnih okrajnih poveljstvih, oziroma domobranskih dopolnilnih okrajnih poveljstvih, ki so označena na njihovih črnovojniških izkaznicah.

Da so vpoklicani v vojaško službo dne 17. jan. 1916 najmlajši letniki drugega poziva, sledeč letnikom 1874, 1873 in 1872, ki so bili vpoklicani dne 15. decembra 1915, dočim so vpoklicani trije najstarejši letniki, namreč 1865—1867 šele na dne 21. jan. 1916, nam kaže namero vojaške uprave, ki hoče izpočetka uporabljati najstarejše letnike za službo v zaledju in za etapno službo; najmlajše letnike drugega poziva se bo uporabilo bržčas kot nadomestilo in izpopolnitev za bojno črto. Da se doseže namera, ki jo ima vojaška uprava z najstarejšimi letniki (1865—1867), je treba vse one v zaledju in v etapnih prostorih se nahajajoče moštvo mlajših, za frontno službo sposo-

bnih letnikov nadomestiti s črnovojniškimi zavezanci najstarejših letnikov. Kakor znano, pa zahteva to več časa, vsled česar je potrebno, da so najstarejši letniki (1865—1867) že vpoklicani dne 21. januarja 1916.

Zavoljo gospodarske važnosti ravno teh treh najstarejših letnikov se bo oziralo v mnogo obilnejši meri na tozadevne prošnje za oproščenje, kakor se je dosedaj oziralo na prošnje za oproščenje moštva mlajših letnikov.

Črnovojniški zavezanci so dolžni omenjena dneva priti najpozneje do 11. ure predpoldne. Morebitna majhna prekoračenja te ure so dopustna le za slučaj, če so utemeljena v prometnih razmerah (zamude vlakov itd.).

### Kako stoji z modro galico za l. 1916.

Kranjska c. kr. kmetijska družba nam je poslala sledeči članek, katerega radi važnosti predmeta doslovno priobčujemo, da bodo naši vinogradniki poučeni, kako je z bakreno galico.

Vsled posebne ministrske naredbe je država pred nekaterimi meseci v prid vinogradništvu zasegla vse zaloge modre galice, ki so pa bile tako neznatne, da prav nič ne štejejo napram ogromni potrebi. Samo v tostranski polovici Avstrije potrebujemo za škropljenje trt na leto 450 vagonov modre galice.

Ne da bi se trte dovolj proti peronospori škropile, se niti ne izplača z vinogradništvom baviti, in ker ono daje znamenit del kmetijske produkcije, zato kmetijsko ministrstvo posvečuje največjo pozornost vprašanju, kaj bo leta 1916 storiti, da se vinogradništvo navzlic velikemu pomanjkanju modre galice vendarle kolikorotliko ohrani. Kmetijsko ministrstvo je vsled tega s kemijsko tvornico v Ustju na Češkem sklenilo pogodbo, da izdelata do časa škropljenja vsaj 90 vagonov modre galice ter ministrstvo posreduje, da dobi tvornica potrebne surovine, pred vsem potrebni baker. 90 vagonov modre galice je pa šele petina tiste, kijo v Avstriji potrebujemo, in je pri tem ogrska država skoraj brez vse modre galice. Kmetijsko ministrstvo bo teh 90 vagonov modre galice razmeroma porazdelilo na posamezne dežele in bo cena tej galici kake 3 K brez sodov ali vreč in sicer na postaji v Ustju. Na Kranjskem utegne priti ta galica s stroški vred na 3.20 do 3.30 K 1 kg. Nikakor pa še ni gotovo, če bo tvornica v Ustju res mogla pravočasno izdelati vso to galico in se lahko pripeti, da bo izdelana množina izdatno manjša in na vsak način bo nekaj te galice na razpolaganje šele od junija do avgusta, to je šele za drugo in nadaljnjo škropljenje trt, ter bodo vinogradniki v teh mesecih opravičeno v neprestanih skrbih, če bo galica pravočasno doposlana.

Na Kranjskem potrebujemo povprečno na leto kakih 25 vagonov modre galice in na podlagi te potrebe bi imela dobiti kranjska dežela od kmetijskega ministrstva le kakih pet vagonov modre galice, to je eno petino, kar je potrebuje, dočim si bo glede primanjkljaja na kak drug način pomagati. Modro galico, ki jo kmetijsko ministrstvo priskrbi in ki odpade na Kranjsko, dobi v razprodajo c. kr. kranjska kmetijska družba. Zastopnik kmetijske družbe kranjske, ki se je tozadevno v kmetijskem ministrstvu ustno pogajal, je obrazložil razmere in je povedal, da kranjska kmetijska družba velik del Stajerske oskrbuje z modro galico in tudi Primorsko, ki bo letos vsled vojnih razmer prav posebno odvisna od kranjske kmetijske družbe. Iz tega vzroka je kmetijsko ministrstvo obljubilo dati kranjski kmetijski družbi več kakor pet vagonov modre galice in to z ozirom na dejstvo, ker je oddaja tudi svojim udom na Stajersko in Primorsko in ker ima naša kmetijska